

wieści PRUSZCZA

INFORMACJE URZĘDU MIASTA

NR 34/109

marzec 2015 r.

ISSN 1508-0269

BEZPŁATNY

2015 TO ROK DUŻYCH ZMIAN W PRUSZCZU GDAŃSKIM

Pokażny budżet, mimo braku znaczących środków unijnych, ważne inwestycje i sporo nowości w dziedzinach niezwiązanych z infrastrukturą. Dzięki dobrej kondycji finansowej miasta i oszczędnościom, szykuje się nam naprawdę dobry rok.

Tegoroczny budżet Miasta Pruszcz Gdański wynosi 124 322 752 złote po stronie wydatków. Dochody to 117 673 248 złotych, a wolne środki 6 648 504 złote. 34 363 879 złotych przeznaczamy na inwestycje. To aż 28 procent budżetu. Większa jest tylko kwota przeznaczona na oświatę, wynosząca 43 398 667 złotych. To tradycyjnie najwyższa pozycja w miejskim budżecie. 13 004 691 złotych, czyli nieco ponad 10 procent budżetu, wydamy w tym roku na pomoc społeczną, zdrowie i – ciągle rozbudowywane – programy profilaktyczne. Ponad cztery miliony złotych kosztować będzie kultura, sport i turystyka. Mam nadzieję, że w marcu poznamy wykonawców, których w ramach tej kwoty zakontraktujemy na Dni Pruszcza i tegoroczną Faktorię Kultury, podczas której z pewnością pojawi się Teatr Wybrzeże.

Warto zatrzymać się przy inwestycjach. Przeznaczoną na nie, niebagatelną kwotę 34 milionów złotych, uzyskaliśmy bez wsparcia ze strony środków unijnych i nie zadłużając miasta. To spory sukces. Tegoroczną sztandarową inwestycją jest

oczywiście basen przy Zespole Szkół nr 4, który oddamy już za około miesiąc. W obiekcie trwają właśnie próby i odbiory, a w metalowej nieszce znajduje się już woda. Niezwykle ważną inwestycją, z której mieszkańcy będą mogli korzystać już wiosną, jest także targowisko przy dworcu PKP. Mam nadzieję, że

prac przy kanale wykonamy remont ulicy Wojska Polskiego. Na pewno wiele radości da mieszkańcom realizacja odkrytego basenu z oddzielną niecką dla dzieci i terenem rekreacyjnym, jaki powstanie przy Raduni, na terenie Centrum Kultury i Sportu. To duży projekt obywatelski, podobnie jak przebudowa

poddasza CKiS na salę kinową. Zakończenie tych inwestycji będzie miało miejsce w 2016 roku.

Miejski zasób komunalny uzupełnią nowe lokale w budynku TBS, który oddany zostanie w wrześnie. Ponowna analiza oszczędności powinna pozwolić nam także na wykonanie w miesiącach letnich remontu podłogi w hali widowiskowo-sportowej przy Zespole Szkół

stanie się rychło jednym z ulubionych punktów zakupowych dla mieszkańców naszego miasta.

Niewątpliwym sukcesem jest pozyskanie dla miasta wielu inwestycji, realizowanych w całości lub w większości nakładem sił i środków spoza budżetu magistratu. Obok trwającej cały czas przebudowy drogi wojewódzkiej nr 227, czyli ulicy Powstańców Warszawy, realizowanej przez Urząd Marszałkowski, kolejną dużą inwestycją, poprawiającą nasze bezpieczeństwo jest remont Kanału Raduni. To jedna z trudniejszych operacji mających miejsce w przestrzeni miejskiej Pruszcza Gdańskiego w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat. Przy okazji

Ogólnokształcących nr 1. Planujemy także remont mostu pieszego przez Radunię przy ulicy Mickiewicza oraz projekty adaptacji dawnych mieszkań służbowych w szkołach na sale do zajęć. Skoro jesteśmy przy projektach, warto przypomnieć o trwających pracach projektowych przy zabytkach na ulicy Wojska Polskiego 44 i Krótkiej 6. Sporo będzie działało się także w zagadnieniu zdrowotnych programów profilaktycznych. Szykujemy też nowe drobne inwestycje, które sprawią, że nasze miasto będzie jeszcze ładniejsze. O wszystkich tych przedsięwzięciach, będziemy Państwa na bieżąco informować.

**Pozdrawiam!
Janusz Wróbel**

WYKAZ UCHWAŁ VII KADENCJI RADY MIASTA

III zwyczajna sesja Rady Miasta Pruszcz Gdański z dnia 23 grudnia 2014 r.

1. III/11/2014

Uchwała w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2014 – 2029.

2. III/12/2014

Uchwała w sprawie zmiany budżetu Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na rok 2014.

3. III/13/2014

Uchwała w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2015 – 2029.

4. III/14/2014

Uchwała w sprawie zawarcia porozumień międzygminnych dotyczących powierzenia Gminie Miejskiej Pruszcz Gdański do realizacji zadania publicznego polegającego na organizowaniu i prowadzeniu Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, mieszkańców: Gminy Kolbudy, Gminy Pruszcz Gdański oraz Gminy Pszczółki, w roku 2015.

5. III/15/2014

Uchwała w sprawie określenia dni i godzin otwierania oraz zamykania placówek handlu detalicznego, zakładów gastronomicznych i zakładów usługowych dla ludności na terenie miasta Pruszcz Gdański.

6. III/16/2014

Uchwała w sprawie uchwalenia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański”.

7. III/17/2014

Uchwała w sprawie zawarcia porozumienia z Powiatem Gdańskim na powierzenie Gminie Miejskiej Pruszcz Gdański zadań z zakresu letniego i zimowego utrzymania dróg powiatowych.

8. III/18/2014

Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie do realizacji powierzonego zadania z zakresu wykonania dokumentacji projektowej przebudowy drogi powiatowej nr 2243G, ul. Słowackiego w Pruszczu Gdańskim i przyjęcie dotacji celowej z budżetu Powiatu Gdańskiego.

IV budżetowa sesja Rady Miasta Pruszcz Gdański z dnia 23 grudnia 2014 r.

1. IV/19/2014

Uchwała w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na rok 2015.

HARMONOGRAM DYŻURÓW RADNYCH MIASTA

Harmonogram dyżurów pełnionych przez radnych miasta w dni robocze oprócz sobót, niedziel i świąt w pokoju 11, I p. od 16.00 do 18.00.

L.p.	Imię i nazwisko	Marzec	Kwiecień	Maj
1.	Mariusz Badiąg	2 marca	2 kwietnia	4 maja
2.	Adam Bodo	3 marca	3 kwietnia	5 maja
3.	Magdalena Braun-Moskwa	5 marca	7 kwietnia	7 maja
4.	Bartłomiej Chrzęszcz	6 marca	9 kwietnia	8 maja
5.	Małgorzata Czarnecka-Szafrańska	4 marca	1 i 22 kwietnia	6 maja
6.	Ireneusz Czernecki	11 marca	8 i 30 kwietnia	13 maja
7.	Grzegorz Gnaciński	9 marca	10 kwietnia	11 maja
8.	Piotr Kaliński	10 marca	13 kwietnia	12 maja
9.	Marek Kamola	13 marca	14 kwietnia	14 maja
10.	Jerzy Kłys	12 marca	16 kwietnia	15 maja
11.	Marek Krawczyński	18 i 25 marca	15 kwietnia	20 i 27 maja
12.	Witold Kulik	16 marca	17 kwietnia	18 maja
13.	Hubert Lewandowski	17 marca	20 kwietnia	19 maja
14.	Krzysztof Lisowski	19 marca	21 kwietnia	21 maja
15.	Marcin Nowakowski	20 marca	22 kwietnia	22 maja
16.	Danuta Olech	23 marca	23 kwietnia	25 maja
17.	Leszek Parzymies	24 marca	24 kwietnia	26 maja
18.	Joanna Rojek-Rybak	26 marca	27 kwietnia	27 maja
19.	Jan Sabała	27 marca	28 kwietnia	28 maja
20.	Andrzej Ślusarczyk	30 marca	29 kwietnia	29 maja
21.	Szymon Zander	31 marca	30 kwietnia	29 maja

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

Burmistrz Pruszcza Gdańskiego, Janusz Wróbel informuje, iż Gmina Miejska Pruszcz Gdański przystąpiła do opracowania „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański” w ramach opracowania „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego”. Zadanie jest współfinansowane przez Unię Europejską, ze środków Funduszu Spójności, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN) jest to dokument o znaczeniu strategicznym. Wskazuje się w nim działania prowadzące do transformacji wszystkich sektorów gospodarki, które efektywnie będą: redukcja emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych i redukcja zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej.

Plan gospodarki niskoemisyjnej ma na celu również wzmacnianie działań na rzecz poprawy jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń (m.in. pyłów, dwutlenku siarki oraz tlenków azotu).

Posiadanie planu gospodarki niskoemisyjnej jest warunkiem uzyskania wsparcia

ze środków funduszy unijnych przez Gminę Miejską Pruszcz Gdański w zakresie dofinansowania szeregu inwestycji.

Na potrzeby opracowania przedmiotowego planu zostanie m.in. wykonana ankietyzacja mająca na celu ustalenie ilości systemów grzewczych opalanych paliwem stałym na obszarze Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański, dlatego też informujemy Państwa, iż mogą się u Państwa pojawić ankieterzy, posługujący się stosownymi listami intencyjnymi od Burmistrza Pruszcza Gdańskiego.

Poprawne i rzetelne wypełnienie ankiet będzie wpływało na wysoką jakość sporządzanego dokumentu. Prosimy o zyczliwość i pomoc w przeprowadzeniu tej akcji.

RUSZYŁ DRUGI ETAP PRZEBUDOWY KANAŁU RADUNI

Bartosz Gondek

Na terenie miasta Pruszcz Gdański rozpoczął się drugi etap przebudowy Kanału Raduni. W domach sąsiadujących z kanałem pojawili się ankieterzy. Przygotowywane są także przyczółki pod niezbędny do remontu sprzęt.

– Remont Kanału Raduni, realizowany w ramach unijnego projektu „Kompleksowe Zabezpieczenie Przeciwpowodziowe Żuław” – Etap I – Powiat Gdański, to największy projekt infrastrukturalny w historii naszego powiatu – przypomina Starosta Gdański Stefan Skonieczny. – W poprzednich latach starostwo wyremontowało odcinek od Gdańska do granic Pruszcza Gdańskiego. Koszt drugiego etapu remontu to 18,3 miliona złotych.

Wstępem do właściwych robót budowlanych są wizyty wynajętych przez wykonawcę – firmę Skanska – ankieterów, którzy dokumentują stan nieruchomości, przylegających do terenu budowy. Ponieważ wykonawca jest w całości odpowiedzialny za ewentualne szkody powstałe podczas

prac, wpuszczenie tych osób do budynku jest podstawą do późniejszego dochodzenia ewentualnych roszczeń. Inwentaryzację wykonuje na zlecenie wykonawcy firma z Rudy Śląskiej. Pracownicy tej firmy po-

Kanał Raduni przed remontem

siadają specjalne pełnomocnictwa z firmy Skanska, które można potwierdzić w starostwie pod nr telefonu 58 773 12 72.

W najbliższym czasie w okolicy kanału wjedzie ciężki sprzęt. Zdemontowane zostaną także ozdobne barierki i infrastruktura

należąca do Szlaku Bursztynowego. Nowe barierki nawiązywać będą formą do obecnie istniejących w mieście. Wykonawca zobowiązany został do zachowania szczególnej ostrożności podczas prowadzenia prac w okolicy kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego.

Pierwszy etap remontu kanału w Pruszczu Gdańskim obejmie odcinek od ul. Raciborskiego do ulicy Obrońców Pokoju. Dodatkowo, wiosną miasto Pruszcz Gdański rozpocznie przebudowę ulicy Wojska Polskiego, przebiegającą w sąsiedztwie Kanału

Raduni. Remont ulicy dofinansowany został w kwocie 3 000 000 złotych z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych – Etap II – Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój oraz 150 000 złotych przez powiat gdański.

USUŃMY AZBEST Z MIASTA

Apelując do mieszkańców, w związku z planowanymi działaniami zmierzającymi do pozyskania środków finansowych na zadania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański, zachęcamy właścicieli nieruchomości zlokalizowanych na terenie Pruszcza Gdańskiego do składania w Urzędzie Miasta w Referacie Gospodarki Komunalnej przy ul. Krótkiej 4 wniosków o przyznanie dotacji w terminie do 31 marca 2015 r.

Wzór wniosku dostępny jest na stronie internetowej: www.pruszcz-gdanski.pl (zakładka mieszkaniec/ochrona środowiska/dotacje/wymiana poszycia dachowego) lub w siedzibie Referatu Gospodarki Komunalnej.

Nie trzeba chyba nikogo przekonywać, jak niebezpieczny dla naszego zdrowia i życia jest azbest. Mimo iż w Polsce najpowszechniejsze zastosowanie miał minerał o stosunkowo małej szkodliwości, ten również jest kancerogenny.

W związku z tym, że eternit na terenie naszego miasta jest ciągle jeszcze uspioną bombą ekologiczną, apelujemy do wszystkich właścicieli nieruchomości, aby póki jeszcze jest możliwość i póki jeszcze przeznaczane są środki finansowe na ten cel, nie rezygnowali z demontażu eternitu. Zachęcamy więc do składania wniosków w tutejszym urzędzie. Możliwe jest uzyskanie do 100% dofinansowania na demontaż, zbieranie, transport i utylizację azbestu.

Zahamujmy szkodliwe oddziaływanie azbestu poprzez najprostszą i najskuteczniejszą metodę – po prostu usuńmy go z naszego otoczenia!

DOFINANSOWANIE NA MODERNIZACJĘ ŹRÓDEŁ ENERGII CIEPLNEJ

W ramach konkursu „Czyste powietrze Pomorza” można uzyskać dofinansowanie na zadania polegające na modernizacji źródeł ciepła, poprzez:

- likwidację kotłów opalanych węglem lub koksem i zastąpieniu ich:
  - kotłami opalonymi gazem lub olejem opałowym,
  - źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii (pompy ciepła, kolektory słoneczne),
  - podłączeniem do sieci ciepłowniczej;
- ograniczenie zużycia opału w kotłach zasilanych węglem lub koksem poprzez instalację kolektorów słonecznych lub pomp ciepła na potrzeby wytwarzania c.w.u.

Zadania mogą dotyczyć źródeł ciepła zasilających budynki:

- jednorodzinne, stanowiące własność osób fizycznych,
- wielorodzinne, w których funkcjonują wspólnoty mieszkaniowe,
- wielorodzinne, stanowiące własność JST.

Do konkursu mogą być zgłaszane jedynie zadania nierozpoczęte, dla których została wykonana dokumentacja fotograficzna stanu istniejącego, przedstawiająca źródła ciepła przed modernizacją.

Wysokość dofinansowania pochodzącego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wod-

nej oraz budżetu miasta może wynieść nie więcej niż 35% kosztów kwalifikowanych modernizacji danego źródła ciepła i uzależniona jest od rodzaju paliwa zastosowanego w miejsce węgla lub koksu.

W zależności od przyjętego rozwiązania dofinansowanie wynieść może nie więcej niż:

- kotły opalane gazem lub olejem opałowym:
  - 5.000 zł na jedno źródło ciepła zasilające pojedynczego odbiorcę,
  - 12.500 zł w przypadku kotłowni zasilającej budynek wielorodzinny,
- pompy ciepła – 10.000 zł na jedno źródło ciepła,
- podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej:
  - 20.000 zł na jeden węzeł o mocy do 30 kW wraz z przyłączeniem,
  - 30.000 zł na jeden węzeł o mocy powyżej 30 kW wraz z przyłączeniem,
- kolektory słoneczne:
  - 6.000 zł na jeden budynek jednorodzinny,
  - 10.000 zł na jeden budynek wielorodzinny.

Wnioski należy składać w Referacie Gospodarki Komunalnej przy ul. Krótkiej 4 (pokój nr 3) do 30 kwietnia 2015 r.

Więcej informacji udziela Ochrona Środowiska Urzędu Miasta Pruszcz Gdański tel. 058 775 99 31

SPOTKANIE PRZEDSIĘBIORCÓW

Magdalena Pycka

12 lutego 2015 roku odbyło się kolejne już Spotkanie Przedsiębiorców, które i tym razem zgromadziło znamienitych gości – przedstawicieli biznesu, władz samorządowych i wojewódzkich oraz reprezentantów pruszczańskich organizacji gospodarczych.

Gospodarzami tegorocznego spotkania byli: Burmistrz Pruszcza Gdańskiego Janusz Wróbel, Przewodnicząca Rady Miasta Małgorzata Czarnecka-Szafrńska oraz Przewodniczący Oddziału Pracodawców Pomorza w Pruszczu Gdańskim Andrzej Pastuszka.

Przedsiębiorcy wysłuchali kilku interesujących prelekcji dotyczących możliwości rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz perspektyw na najbliższą przyszłość. W programie spotkania znalazły się wystąpienia: Janusza Wróbla, Burmistrza Pruszcza Gdańskiego, który przedstawił założenia budżetu i planu inwestycyjnego miasta na 2015 rok; Andrzeja Pastuszki, Przewodniczącego Oddziału Pracodawców Pomorza w Pruszc-

zu Gdańskim, który w słowie wstępnym przywitał wszystkich zgromadzonych i odniósł się do aktualnej sytuacji gospodarczej w regionie; Ryszarda Świlskiego, Wicemarszałka Województwa Pomorskiego, który wskazał możliwości wykorzystania funduszy Unii Europejskiej w latach 2014 – 2020; Tomasza Balcerowskiego, Wice-

prezesa Zarządu Pracodawców Pomorza, który zaprezentował organizację – jej cele, zadania i plany na 2015 rok.

Podczas spotkania nie zabrakło też przedstawicieli lokalnej bankowości i rynku pracy. Elżbieta Kuźmicz, Prezes Zarządu Banku Spółdzielczego w Pruszczu Gdańskim, zachęcała zgromadzonych przedsiębiorców do korzystania z atrakcyjnej

oferty banku. Natomiast Roland Budnik, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Gdańsku, przekonywał przedsiębiorców do współpracy w celu dostosowania oferty szkoleń dla osób bezrobotnych do faktycznych potrzeb rynku pracy.

W trakcie wystąpień podkreślano, jak ważna jest współpraca samorządu i przedsiębiorców. Dzięki niej obie strony zyskują wiele korzyści. Miasto dynamicznie się

rozвивa i poprawia swoją sytuację gospodarczą, przedsiębiorcy natomiast otrzymują optymalne warunki rozwoju biznesu, które stanowią siłę napędową dla całego regionu.

Spotkanie Przedsiębiorców jest wspólną okazją do wspólnego podsumowania minionego roku, omówienia planów na przyszłość, ale także do wymiany doświadczeń i kontaktów biznesowych.

70. ROCZNICA MARSZU ŚMIERCI

Bartosz Gondek

70. Rocznica Marszu Śmierci Więźniów Obozu Stutthof w Pruszczu Gdańskim miała wyjątkową oprawę.

Po uroczystej mszy świętej władze miasta, powiatu i parafianie z kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego wraz z kombatantami odsłoniли pamiątkowy obelisk oraz nowy krzyż na rogu ulicy Grunwaldzkiej i Mickiewicza.

Odpowiednią rangę i uroczystą oprawę marszu nadali prowadzący go żołnierze 49. Bazy Lotniczej. Oprócz oficjeli, głos zabrała Józefa Krośnicka, będąca naocznym świadkiem wydarzeń stycznia 1945 roku.

Po oficjalnej uroczystości, władze miasta i powiatu złożyły kwiaty i znicze pod pomnikiem, upamiętniającym podobóz Stutthof znajdujący się przy ulicy Powstańców Warszawskich.

OSTATNI LOT GEN. BRYG. PIL. DARIUSZA WROŃSKIEGO

26 stycznia 2015 roku Burmistrz Janusz Wróbel, władze powiatu i gminy, gendarmeria oraz załoga garnizonu 49. Bazy Lotniczej w Pruszczu Gdańskim pożegnały podczas ostatniego lotu gen. bryg. pil. Dariusza Wrońskiego, dotychczasowego dowódcę I Brygady Lotnictwa Wojsk Łądowych.

Gen. bryg. pil. Dariusz Wroński

KONIEC EPOKI W BARZE ZACISZE

Bartosz Gonddek

Kultowa szefowa pruszczańskiego Baru Zacisze, złożyła w Urzędzie Miasta wymówienie umowy dzierżawy. Idzie na emeryturę. Jeżeli Pani Teresa nie zmieni zdania, pod koniec kwietnia skończy się kilkudziesięcioletni etap funkcjonowania jednej z ikon gastronomicznych Trójmiasta. W takim wypadku magistrat chce ogłosić przetarg na lokal gastronomiczny, który podtrzyma tradycje i markę „Zacisza”.

W niewielkim, ceglany budynku, ponad 100 lat temu mieściła się gospoda, należąca do niejakiego Gustava Mullera. Lokal, położony tuż przy dawnym głównym przejeździe kolejowym Pruszcza Gdańskiego, w najbliższym sąsiedztwie cukrowni, już wtedy cieszył się popularnością wśród tutejszej klasy robotniczej, kupców i przyjezdnych. Był na tyle

charakterystyczny, że jego wizerunek pojawił się nawet na okazjonalnej pocztówce.

W dwudziestoleciu międzywojennym polscy kolejarze mieszały się tutaj z lokalnymi Niemcami, a w 1945 roku wzdłuż gospody maszerowali w długich kolumnach najpierw więźniowie Stutthofu, a potem jeńcy z Wehrmachtu, pędzeni przez sowiećów na wschód.

Przez kolejne 70 lat do Zacisza nadal zaglądali pracownicy cukrowni, do których dołączali kolejni bywalcy, wpadający tu po zakończeniu pracy w nowych zakładach Pruszcza Gdańskiego. Przychodzili tu chętnie także żołnierze rozwijającej się jednostki. Przez dziesięciolecia nie zmieniał się wystrój baru. Zdarzały się burdy, były kradzieże. Ale takiej atmosfery nie było w żadnym innym lokalu w mieście. Z czasem zniknął przejazd kolejowy, funkcjonujący po sąsiedzku Pewex, odszedł sprzedający spod lady papierosy, miejscowy szatniarz, do którego obowiązków należało także usuwanie z sali konsumpcyjnej co bardziej nietrzeźwych lub awanturujących się klientów, a potem

zamknęła się cukrownia. Świat wokół całkowicie się zmienił. Mimo to Bar Zacisze nadal trwał, stając się ze swoim kultowym schabowym, śledzikiem czy kufelkiem piwa za cztery złote, magicznym miejscem na mapie polskich relikwów PRL-u. Poznać go musiał każdy nowy mieszkaniec rozwijającego się miasta, którego witała silna grupa

walory tego miejsca. Zacisza nie objęła przez lata żadna podwyżka czynszu. To wielka strata.

– Ciężko odchodzić, ale prowadzę to miejsce od 1978 roku i naprawdę czas już na emeryturę – mówi Pani Teresa. – Nie wiem jak wytrzymam bez ludzi, ale bezapelacyjnie czas odpocząć.

stałych klientów, zamieniających to miejsce w klimatyczny pub z niewymuszonym *savoir vivre*’m.

– Na początku stycznia dostaliśmy bardzo smutne podanie. Pani Teresa Kamińska, prowadząca Bar Zacisze przez kilkadziesiąt lat, wypowiedziała miastu umowę dzierżawy. Przed osiemdziesiątką postanowiła pójść na zasłużoną emeryturę – mówi Bartosz Gonddek, Rzecznik Burmistrza Pruszcza Gdańskiego. – To fatalna wiadomość, choćby ze względu na historyczno-kulturowe

Według wypowiedzenia, złożonego przez Panią Teresę, Bar Zacisze będzie funkcjonował do 30 kwietnia 2015 roku. Potem miasto ogłosi przetarg w celu wyłonienia kolejnego dzierżawcy.

– Trudno wyobrazić sobie Pruszcze bez Zacisza, dlatego w przetargu ograniczymy funkcję lokalu jedynie do gastronomii, przekonując że warto utrzymać nazwę tego miejsca – mówi Burmistrz Pruszcza Gdańskiego Janusz Wróbel.

DUDZIAK, DYMNA I GAJOS W PRUSZCZAŃSKIEJ BIBLIOTECE

Znane są już tegoroczne plany Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Pruszcze Gdańskim.

Biblioteka to tradycyjnie spotkania dla dorosłych. W marcu w zabytkowej pastorałce przy ulicy Wojska Polskiego pojawią się między innymi: Zbigniew Buczkowski, Krzysztof Kowalewski i piosenkarka Urszula Dudziak. W kwietniu gościć bę-

dziemy Janusza Gajosa, a w październiku Annę Dymną.

Nie zabraknie spotkań autorskich i warsztatów teatralnych dla dzieci, historycznych niespodzianek na Noc Muzeów, Pikniku Czytelniczego i uroczystego Narodowego Czytania 5 września. Dla koneserów panie z biblioteki przewidziały kontynuację Dyskusyjnego Klubu Książki.

„WEEKEND ZA PÓŁ CENY” PONOWNIE W PRUSZCZU GDAŃSKIM

Katarzyna Moszczyńska

Zeszłoroczny pruszczański „Weekend za pół ceny” okazał się dużym sukcesem. W tym roku, po raz drugi serdecznie zapraszamy lokalnych usługodawców do udziału w przedsięwzięciu.

Akcja jest otwarta dla wszystkich, m.in. restauratorów, obiektów noclegowych, salonów kosmetycznych i fryzjerskich czy klubów fitness, którzy są gotowi do obniżenia ceny swoich produktów i usług o 50 % w dniach 11–12 kwietnia 2015 r.

Prosimy o zgłaszanie chęci uczestnictwa pod adresem: moszczyńska@pruszcz-gdansk.pl lub pod nr telefonu: 58 775 99 58.

Deklaracje wraz z ofertą „za pół ceny” należy złożyć do dnia 16 marca 2015 r.

REKORD GUINESSA POBITY

Uczniowie Katolickich Szkół Niepublicznych z Pruszcza Gdańskiego pobili rekord Guinnessa. Od października tworzyli największy na świecie pompon z włóczki.

Rekordowy pompon

oraz wysokość 2,29 metra.

– Pompon wykonywali tylko ochotnicy. Z początku był mały, ale wkrótce rozrósł się do takich rozmiarów, że dla pewności prace kontynuowano w sali, która miała szerokie drzwi na taras, na którym można było dokonać pomiaru – mówi Małgorzata Płotka z Katolickich Szkół Niepublicznych w Pruszczu Gdańskim.

Pompon już został zgłoszony do Księgi Rekordów Guinnessa. Kiedy rekord się uprawomocni, zostanie przetworzony na siedziska dla dzieci z Gdańskiego Hospicjum.

W lutym nastąpiło jego uroczyste mierzenie i ważenie. Okazało się, że włóczkowy olbrzym waży 250 kilogramów, ma średnicę 3,39 metra

JUBILEUSZ 50-LECIA ZAWARCIA ZWIĄZKU MAŁŻEŃSKIEGO

Magdalena Pycka

9 stycznia 2015 roku Urząd Stanu Cywilnego gościł Państwa Irenę i Leonarda Rekowkich oraz Państwa Mariannę i Henryka Lejk, a 20 lutego Państwa Urszulę i Romana Przejnakowskich. Wszystkie pary obchodziły złote gody i z tej okazji zostały uhonorowane Medalami za Długoletnie Pożycie Małżeńskie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej jako dowód

uznania i szacunku za trwałe i szczęśliwe małżeństwo.

Z tej wyjątkowej okazji serdeczne gratulacje Szanownym Jubilatam złożyli przedstawiciele władz miasta, jednocześnie życząc małżonkom pomyślności, radości oraz zdrowia na następne lata wspólnego życia. Tradycyjnie Jubilaci zostali obdarowani okolicznościowymi upominkami, kwiatami i dyplomami.

Państwo Irena i Leonard Rekowscy oraz Państwo Marianna i Henryk Lejk

Państwo Urszula i Roman Przejnakowscy

ANIELSKIE CHÓRY GDAŃSZCZANINA

Bartosz Gondek

W Pruszczu Gdańskim zidentyfikowano dwa witraże autorstwa Theo Landmanna – gdańskiego witrażysty, będącego jednym z najbardziej znanych, modernistycznych przedstawicieli tej dziedziny sztuki w powojennych Niemczech.

Prawie 400 prac w Polsce, Niemczech, Belgii i Holandii. Własny instytut i biogram w Wikipedii. Theo Landmann należy do wąskiego grona artystów zajmujących się witrażami, który nie tylko nie narzekał za życia na brak zleceń, ale trafił także na karty europejskiej historii sztuki. Landmann urodził się 10 lutego 1903 roku w Gdańsku. Zmarł 29 maja 1978 roku w Osnabrück. W latach 1921 – 1922 studiował na wydziale malarstwa Politechniki Gdańskiej pod kierunkiem Fritza Augusta Pfuhle. Był również słuchaczem zajęć z architektury i historii sztuki.

Landmann odkryty został jeszcze jako student przez, w większości polską, wspólnotę parafialną w Gdańsku Brzeźnie. Nieposiadający dotąd swojej świątyni, katolicy z tej niezbyt zamieszanej dzielnicy Gdańska, rozpoczęli w 1921 roku budowę kościoła, przy której nieodpłatnie pracowali. Ze względu na szczupłość finansów za podstawę fundamentów postanowiono użyć budulca z częściowo rozebranej sąsiedniej

baterii nadbrzeżnej, broniącej wcześniej wejścia do portu. Bezpłatnie pozyskano także wiele elementów wyposażenia, w tym dzwon, pochodzący z niemieckiego okrętu wojennego.

Najprawdopodobniej to właśnie oszczędności sprawiły, że zdecydowano się na witraże autorstwa młodego, 20-letniego studenta, poleconego przez jednego z członków wspólnoty parafialnej. Kiedy po dwóch latach budowy, w kwietniu 1923 roku, w kościele odprawiono pierwszą mszę, Landmann otrzymał już od wolnogdańskich katolików kolejne zlecenie. Tym razem w Pruszczu Gdańskim.

W 1921 roku katolicy z Pruszcza Gdańskiego, uczęszczający dotąd do kościoła w Świętym Wojciechu, powołali komitet budowy własnej świątyni. W jego skład weszli: Jan Schulz, Albert Chill, Franciszek Baranowski, Jan Eiserloch, Paweł Burczyk, Feliks Sorań, Leopold Schulz, Franciszek Watinski, Jan Konzor, Józef Wiese. Rozpoczęto starania

o miejsce pod kościół. Duszą całej pracy był ks. Johannes Wohler. Wybudowano również prowizoryczną kapliczkę, w której odbywały się nabożeństwa.

– Kościół miał stanąć na świetnie położonej działce, będącej częścią parku znajdującego się w centrum wsi, w pobliżu głównego skrzyżowania dróg przy dzisiejszej ul. Chopina. Nieruchomość przekazało małżeństwo Klara i Albert Chill, wielce zasłużone dla życia kulturalnego i gospodarczego Pruszcza końca XIX i początku XX wieku. Obok ich zaangażowania w powstanie dzisiejszego kościoła przy ul. Chopina, nazwisko to pojawia się choćby przy okazji działalności Towarzystwa Śpiewaczego i Teatralnego, Państwo Chill należeli również do najaktywniejszych działaczy Funduszu Budowy Lazaretu Pruszczańskiego, działającego od lat 70. XIX wieku – opowiada Marek Kozłowski, historyk i tłumacz języka niemieckiego.

czytaj na str. 8

WYJĄTKOWE ROCZNICE URODZIN MIESZKAŃCÓW PRUSZCZA GDAŃSKIEGO

W ostatnim czasie wyjątkowe rocznice urodzin obchodzili mieszkańcy Pruszcza Gdańskiego – **Pani Marianna Cieślik (96 lat), Pani Teresa Liberadzka (90 lat), Pani Irena Orlicka (90 lat), Pani Stanisława Sroka (98 lat), Pan Władysław Rygiel-**

ski (90 lat) oraz Pan Damazy Waszak (90 lat).

Podczas tak niezwykłych uroczystości nie mogło zabraknąć przedstawicieli władz miasta, którzy złożyli zacnym Jubilatom najserdeczniejsze życzenia urodzinowe

oraz wręczyli prezenty, kwiaty i listy gratulacyjne.

Z okazji urodzin życzymy Jubilatom dalszych pogodnych dni w zdrowiu i szczęściu, aby troski omijały ich szerokim łukiem, a na twarzach gościł zawsze uśmiech.

96. urodziny Pani Marianny Cieślik

90. urodziny Pani Teresy Liberadzkiej

90. urodziny Pani Ireny Orlickiej

98. urodziny Pani Stanisławy Sroki

90. urodziny Pana Władysława Rygielskiego

90. urodziny Pana Damazego Waszaka

ANIELSKIE CHÓRY GDAŃSZCZANINA

W archiwach parafii zachował się do dziś akt przekazania ziemi, który kilka lat temu przetłumaczył Jan Hlebowicz:

„Niżej podpisani wyrażają wolę uczynienia darowizny części parku dla budowy kościoła katolickiego pod następującymi warunkami: zastrzegam sobie prawo do wyznaczenia miejsca na budowę kościoła. Wybrałem do tego celu wolne miejsce w środku parku; granice dokładnie będą określone. Drzewa, krzewy mają pozostać nienaruszone, ścieżki bez zmian, gdyby to było konieczne potrzebne, to dopóki żyjemy i można się z nami porozumieć, należy koniecznie uzgodnić i otrzymać nasze wyraźne pisemne zezwolenie. Uwzględniając nasze postanowienie i nasze życzenie, katolicki zarząd budowy kościoła w porozumieniu z władzami kościelnymi, później ewentualnie kompetentne władze mają troszczyć się o sadzenie nowych drzew i krzaków oraz pielęgnowanie począwszy od rozpoczęcia budowy kościoła. Z tą fundacją łączymy dalej warunek, że także po zbudowaniu kościoła i plebanii nam rodzinie Chill, dopóki żyjemy i mieszkamy w Pruszczu, będzie dozwolony w każdej chwili wstęp do ogrodu dookoła kościoła, ponadto prawo do kwiatów w ogrodzie, zobowiązujemy się tymi kwiatami osobiście przyozdabiać wnętrze kościoła, dostarczać według życzenia kwiatów dla plebanii, dla siebie chcemy zaś bez ograniczenia zabierać kwiaty. Stawiamy warunek wydania zakazu ażeby poza kościołem, plebanią i naszą rodziną nikt nie korzystał z kwiatów, owoców ogrodu kościelnego”. Pruszcz 16 kwietnia 1921 (podpis Albert Chill).

„Należy przedtem określić, kiedy rozpocznie się budowa kościoła i kiedy będzie zakończona” (podpis Klara Chill).

Kamień węgielny położono w 1923 roku. Prace budowlane zakończono pięć lat później. W niezwykle klimatycznej świątyni, zaliczanej dziś do jednego z ciekawszych przykładów modernizmu wolgodańskiego, w której formie odnajdziemy elementy historyzujące, charakterystyczne dla niemieckich świątyń okresu międzywojennego, znalazły się także dwa witraże, przedstawiające chór anielski.

– W ubiegłym roku, podczas prac renowacyjnych odkryliśmy na nich sygnatury Theo M. Landmanna – mówi ksiądz Andrzej Żebrowski. – Skontaktowaliśmy się z istniejącym

w Niemczech archiwum artysty i okazało się, że są to jedyne całościowe prace, które przetrwały na naszym terenie. Te z Brzeźna uległy zniszczeniu podczas wojny.

Landmann polecony został pruszczanom z pewnością przez parafian z Brzeźna. Witraże projektował i być może wykonywał jednak w dużej części na odległość. Od 1923 roku uczył się bowiem najpierw w Państwowej Wyższej Szkole Sztuki w Berlinie, a potem

przeniósł się na południe Niemiec, gdzie podjął praktykę w warsztatach witrażystów i mozaikarzy w Solle pod Monachium. Od 1925 roku pracował w warsztacie witraży G. Deppen w Osnabrück. Obok tego działał już jako twórca niezależny.

Bardzo owocna okazała się współpraca z czołowymi architektami budowli sakralnych w Niemczech okresu międzywojennego Dominikiem Bohm oraz Theo Burlage. Ilość zleceń świadczyła o szybko rosnącym uznaniu dla Landmanna jako twórcy dzieł o tematyce sakralnej.

– Obok witraży Landmann tworzył liczne projekty gobelinów figuratywnych oraz fresków w częściach chórów wielu kościołów. Ten element jego twórczości padł niestety w zdecydowanej większości ofiarą działań wojennych. Ciekawą realizacją artysty są freski, wykonane dla budowanego na przełomie lat 20. i 30. monumentalnego kompleksu budowli administracji publicznej w dzisiejszej Pile, powstałe w latach 1928 – 29. Do dziś zachowały się imponującej wielkości kompozycje „Św. Antoniego kazanie do ryb” oraz „Z życia Św. Antoniego”.

Mało wiemy o jego twórczości z okresu II Wojny Światowej. Zachowało się jedynie kilka prac. Wiadomo, że wykonał w tym czasie witraż w kościele w Przechlewie. Pod koniec lat 40. Landmann wznawia intensywną pracę i od tego czasu datowanych jest wiele dzieł, jak już wcześniej głównie w budowlach sakralnych.

W roku 1939 Landmann poślubił Ruth Kerckhoff – artystkę, specjalizującą się w kompozycjach z ceramiki, głównie płaskorzeźbach oraz ornamentyce sakralnej, jak i malarstwie ściennym. Ciekawostką z naszego punktu widzenia może być to, że w latach 1938 – 1939 Ruth Landmann pracowała w warsztacie ceramicznym w Tolkmicku. Od ślubu prowadziła warsztat ceramiczny w Osnabrück. Od tego czasu realizowała ona, podobnie jak jej mąż, zlecenia w północnej części Niemiec. Mimo, że Theo Landmann i jego żona prowadzili oddzielne warsztaty i wykorzystywali do swoich dzieł inne tworzywo, pozostało po nich kilkadziesiąt wspólnych realizacji. Były to projekty, przy których Theo Landmann był autorem witraży, a udziałem jego żony były kompozycje z ceramiki lub malarstwo naścienne. Z tych wspólnych realizacji wymienić należy przede wszystkim pracę przy renowacji i przebudowie kościoła St. Thomas w Bohmte z roku 1967, w kościele St. Elisabeth w Osnabrück, a także realizację w Marienkirche w Bremerhaven.

Theo M. Landmann przez ponad 50 lat tworzył nieprzerwanie, co oznacza, że cieszył się uznaniem zleceńodawców z kręgów kościelnych. Utworzone w roku 2009, przez jego córkę Pię Landmann, Archiwum Theo und Ruth Landmann w Osnabrück skatalogowało do dnia dzisiejszego niemalże 400 dzieł, których autorem lub projektantem był gdańszczanin.

Wydawca: Gmina Miejska Pruszcz Gdański.
Redaktor Naczelny: Bartosz Gondek
Sekretarz Redakcji: Magdalena Pycka
Fotografie: M. Pycka, K. Moszczyńska, M. Siwowski, B. Gondek, R. Gucwa
Nakład: 6 000 egz.

Adres Redakcji: 83-000 Pruszcz Gdański, ul. Grunwaldzka 20, tel. 58 775-99-21
e-mail: urząd@pruszcz-gdanski.pl
Skład i Druk: Zakłady Graficzne Sp. z o. o. Tczew
ul. Gazety Tczewskiej 1, tel. 58 531-57-30
e-mail: bok@zgdruk.eu